

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN DESTEK EĞİTİM ODASI

Uzm. Psk. Dan. Oğuzhan YAVUZ*

Destek Eğitim Odası Nedir ?

Destek eğitim odası, *"kaynaştırma uygulamaları yoluyla eğitimlerine devam eden öğrenciler ile üstün yetenekli öğrencilere ihtiyaç duydukları alanlarda destek eğitim hizmetleri verilmesi için düzenlenmiş ortamı"* ifade etmektedir (MEB, 2006). Bilim ve sanat merkezleri yönergesinde ise bu tanım *"okul ve kurumlarda kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları kapsamında akranlarıyla birlikte aynı sınıfta eğitimlerine devam eden özel yetenekli öğrencilerin sunulan eğitim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanmaları amacıyla özel araç gereçler ile eğitim materyalleri sağlanarak oluşturulmuş eğitim ortamları"* olarak ifade edilmiştir (MEB, 2016).

Milli Eğitim Bakanlığının 2015/15 sayılı destek eğitim odası açılması konulu genelgesinde özel yetenekli öğrencilerin eğitim gördüğü okullarda destek eğitim odasının açılmasının zorunlu olduğu bildirilmiştir (MEB, 2015). İlgili kanun, yönetmelik ve yönergelerce bu çocukların farklılaştırılmış ve içeriği zenginleştirilmiş eğitimleri almaları gerektiği görülmektedir. Bununla birlikte bu konu ile ilgili karışıklıklara son vermek amacıyla ilgili genelgenin bakanlık tarafından yayımlandığı ve belirsizliklerin giderilmesi adına bir uyarı niteliği taşıdığı da görülmektedir.

Destek Eğitim Odaları uzun yıllar sadece özel öğrenme veya zihinsel problemleri olan öğrencileri desteklemek amacıyla kurulan yerler olarak algılanmıştır. Ancak ilgili mevzuatta bu odaların özel yetenekli öğrencilerin de desteklenmesi için açılabileceği ifade edilmektedir. Bu çalışmada özel yetenekli öğrencilerin destek eğitim odalarından nasıl faydalanabileceği anlatılmaktadır.

Destek Eğitim Odası Açılış Süreci ?

a) Destek eğitim odaları, özel eğitim hizmetleri kurulunun önerisi doğrultusunda millî eğitim müdürlükleri tarafından açılır. Burada önemli olan okulda bir tane dahi özel yetenek tanısı almış öğrencinin bulunmasının destek eğitim odasının açılması için yeterli olmasıdır. Bu konuda tüm okul yaklaşımının sergilenmesi önemlidir. Öğrenci, öğrenci velisi, öğretmen, rehberlik servisi, okul müdürlüğü bu konuda eş güdüm halinde çalıştığında ve rehberlik araştırma merkezleri ile de konuyu paylaştıklarında geriye kalan şey bu konunun ilçelerde oluşturulan özel eğitim hizmetleri kuruluna dilekçe ile bildirilmesidir. Bu konuda okul

müdürlüklerinin ilçe özel eğitim hizmetleri kuruluna durumu bildirir şekilde dilekçe ile başvurması destek eğitim odası açılış sürecini başlatacaktır. Bu süreçte bir çok velinin öğrencisinin özel yetenek tanısı almasına rağmen okulda destek eğitim odası açılmadığı yönünde şikayetleri ve serzenişleri duyulmaktadır. Burada özellikle bir öğrenci için oda açılır mı gibi yaklaşımların da sergilendiği yönünde duyular alınmaktadır. Varsayalım ki bu duyular doğru olsun burada önemli olan kanunlar, yönetmelik(Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği) , yönerge (BİLSEM Yönergesi) ve genelgeler (2008/60 sayılı) de bu konunun açık ve net olmasıdır. Bu öğrencilerimize gerekli desteğin verilmesi için gerekli önlemlerin alınması gerektiği konusunun da ilgili mevzuatta gayet açık bir şekilde belirtildiği görülmektedir.

b) Destek eğitim alacak öğrenci sayısına göre okulda veya kurumda birden fazla destek eğitim odası açılabilir. Burada önemli olan konu okulun bina ve dersliklerinin destek eğitim odası açılması için gerekli şartları taşımasıdır. Okulda gerekli imkanlar sağlanıyorsa destek eğitim odalarının öğrencilere yeterli desteği sunması adına birden fazla açılmasına da imkan verilmektedir.

c) Destek eğitim odasında yürütülecek eğitim hizmetlerinin planlaması okul yönetimince yapılır. Okul yönetiminin sahiplendiği bir programın süreç içerisinde zorluklar yaşansa bile programı devamlı kıldığı ve öğretmenlerin de motive olması sürecinde etkili olduğu görülmektedir.

ç) Destek eğitim odasında eğitim alacak öğrenciler, BEP geliştirme biriminin önerileri doğrultusunda rehberlik ve danışma hizmetleri yürütme komisyonunca belirlenir. Her öğrencinin ihtiyacı doğrultusunda ve azami ölçüde bu eğitimden yararlanması sağlanır. Özel yetenekli öğrenciler için de BEP'LER hazırlanır. Burada dikkat edilmesi gereken konu öğrencinin programı için zenginleştirme ve farklılaştırmanın nasıl yapılması gerektiğidir. Nasıl ki yetersizliği olan öğrencilerde performans alımı yapıp ona göre yakın ve uzak hedefler belirleniyorsa burada da özel yetenekli öğrencinin performansına göre uzak ve yakın hedeflerin belirlenip programında zenginleştirmeye gidilmesi gerekmektedir. Öğretmenler özel yetenekli öğrencinin performansının alınması sürecinde hangi yöntemlerin izleneceği konusunda sıkıntı yaşayabilmektedir. Bu konuda Rehberlik ve Araştırma Merkezi uzman personellerinden destek alınabilmektedir. Yine özel eğitim ve rehberlik hizmetleri genel müdürlüğünün yayınları da öğretmene bu konuda destek olabilmektedir.

d) Öğrencinin destek eğitim odasında alacağı haftalık ders saati, haftalık toplam ders saatinin %40'ını aşmayacak şekilde planlanır. Öğrencilerin haftalık ders saatinin 30 saat olduğunu düşünecek olursak öğrencilere destek eğitim odasında planlanacak ders programının 12 saati geçemeyeceği dikkate alınmalıdır. Uygulamalara göre öğrenciler için 6 ve 8 saatlik

programların onları sıkmadan programa uyum sağlamaları yönünde etkili olduğu görülmektedir.

e) Destek eğitim odasında öğrencilerin eğitim performansları dikkate alınarak birebir eğitim yapılır. Ancak, gerektiğinde eğitim performansı bakımından aynı seviyede olan öğrencilerle grup eğitimi de yapılabilir. Okullarımızdaki imkanlar dahilinde değerlendirilmesi gerekli olan bu durumda genellikle grup çalışmalarına ağırlık verildiği görülmektedir. Burada dikkat edilmesi gerekenin çocuğun yaşı ve kademe düzeyi olduğudur. İlkokul düzeyindeki öğrencilerin gelişim dönemi gereği grup halinde çalışmalara daha yatkın olabileceği düşünülmektedir. Bu düzeyde açılacak odalarda grup eğitimlerine ağırlık verilebilir. Ortaokul ve ortaöğretim düzeylerinde öğrencinin alacağı derslerde uzmanlaşmaya gittiği görülmektedir. Yani ilkokul düzeyinde genel bir eğitim verilen özel yetenekli öğrencilere ilerleyen düzeylerde bir veya iki dersten uzmanlaşması için eğitim verilebildiği ve bu derslerden de proje hazırlatıldığı bilim ve sanat merkezi uygulamalarında görülmektedir. Destek eğitim odalarında da bu şekilde bir düzenle 6, 7 ve 8. sınıfta ilgili ve yetenekli olduğu derslerde uzmanlaşmaya gidilebileceği ve bu derslerde proje hazırlayabileceği düşünülmektedir. Bu sebeple ortaokul düzeyinde verilecek eğitimlerde ilerleyen sınıf düzeylerinde daha çok bireysel eğitimlerin verilebileceği görülmektedir.

f) Destek eğitim odasında, öğrencilerin eğitim performansı ve ihtiyaçları, yetersizlik türüne uygun araç-gereç ve eğitim materyalleri bulunur. Özel yetenekli öğrencilerin öğrenme yöntem ve stillerinin çoğunlukla yaparak yaşayarak, görsel ve kinestetik olduğu görülmektedir. Bu durum dikkate alındığında ortam düzenlemesi ve materyal desteğinin de bu bilgiler ışığında düzenlenmesinin etkili olduğu görülmektedir. Öğrencilere rehberlik servisi tarafından uygulanan ilgili ölçeklerin verileri sonucu da ortamın oluşturulması sürecine başlanılabilir. Özellikle ilkokul öğrencilerine yapılacak etkinliklerde öğrencilerin alan sorunu yaşamaması önemlidir. Burada destek eğitim odalarının yetersiz kaldığı durumlarda tüm okul yaklaşımı gereği okulun hatta çevrenin imkanlarından da yararlanılabilir. Sonuçta destek eğitim odası resmi bir şekilde belirlenmelidir. Ama bütün etkinlikler sadece burada yapılmalıdır gibi bir sonuç çıkmamalıdır. Bu öğrencilere ne kadar çok çevre desteği sağlanırsa gelişimlerinin de o hızda aratacağı düşüncesi dikkate alınmalıdır. Materyaller konusunda da özellikle öğrencilerin istekleri göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrencilerin kendi materyallerini oluşturabilecekleri fırsatlarda onlara sunulmalıdır. Bu öğrencilerin kendi oluşturdukları materyallerin ileride kendisi gibi süreçlerden geçecek öğrencilere de faydalı olabileceği düşünülmektedir. Özel eğitim ve rehberlik hizmetleri genel müdürlüğünün destek eğitim odaları ile ilgili hazırladığı destek eğitim odası klavuzunda destek eğitim odalarına alınacak materyal ve malzemelerin okul/kurum ile ilgili genel müdürlüğün bütçesinden

karşılanabileceği belirtilmektedir. Bunun haricinde yerel yönetimler ve imkanlar aracılığıyla da materyal ve malzeme teminine gidilebilmektedir.

g) Destek eğitim odası açılan okullarda öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarına göre öncelikle okulun öğretmenlerinden olmak üzere özel eğitim öğretmenleri, sınıf öğretmeni ve alan öğretmenleri ile RAM' da görevli özel eğitim öğretmenleri ya da diğer okul ve kurumlardaki öğretmenler görevlendirilir. Okulların dönüşümleri ile birlikte ilköğretim düzeyinde kalan özel yetenekli öğrencilerin alan öğretmenleri tarafından görülmesi noktasında problemler yaşandığı görülmektedir. Özellikle 4. sınıfta olan özel yetenekli öğrencilerin destek eğitim odasındaki etkinliklerine imkanlar dahilinde alan öğretmenlerinin de gelmesi önemli olabilmektedir. Bu noktada okul yönetimlerine biraz daha fazla iş düşebilmektedir. Mevzuatta diğer okul ve kurumdaki öğretmenlerinde görevlendirilebileceği ifade edilmektedir. Öğrencilerin faydalanması söz konusu olduğunda bu yöntemlerde denenebilmektedir. Destek eğitim odalarında ücretli öğretmenlerin görevlendirilemeyeceğine de dikkat edilmesi gerekmektedir.

ğ) Öğrencinin genel başarı değerlendirmesinde, destek eğitim odasında yapılan değerlendirme sonuçları da dikkate alınır.

h) Destek eğitim odasında verilen destek eğitim hizmetleri okulun veya kurumun ders saatleri içinde yapılır (MEB, 2006). Destek eğitim odasında sunulacak hizmetler öğrencinin yararı gözetilerek uygun öğretmen sağlanması ve velinin onayı ile okulun çalışma saatlerinde (öğrencinin ders saati içinde veya dışında) planlanır (ORGM, 2016). Özellikle okulların eğitim saatleri denildiğinde öğrencilerin ders saatleri haricinde de okulda kurs mahiyetinde dersler yapılmaktadır. Burada öğrencilerin ders saatleri haricinde okulun eğitim verdiği saatlerde destek eğitimlerinin planlanabileceği görülmektedir. Yalnız bu maddeyi yanlış yorumlayarak destek eğitim odası etkinlik planlarının sadece öğrencinin ders saati içerisinde olacağını söyleyip öğrencileri derslerinden alıp destek eğitim odalarında dersin devamı gibi eğitimler düzenleyen örnekler görülmektedir. Bu uygulama da mevzuatta yer almaktadır. Ancak, burada mümkünse öğrencinin ders saati dışında ama okulun çalışma saati içerisinde eğitimlerin planlanmasının öğrencileri, öğretmenleri ve velileri karşı karşıya getirmeyecek bir uygulama olduğu ve öğrencilerin de derslerinden koparılmadan eğitimlerine devam edecekleri düşünülmektedir.

ı) Destek eğitim odasının okul veya kurum içindeki yeri, öğrencilerin yetersizlik türü dikkate alınarak belirlenir (MEB, 2006; MEB, 2015).

Destek Eğitim Odası Ortamı

Destek eğitim odası ortamı; Öğrencinin güvenli ve rahatça hareket edebileceği şekilde düzenlenmelidir. Isı, havalandırma, ışık düzeni, ses yalıtımı ve ortam düzenlemesi

konularında etkili bir eğitim ortamı oluşturulması açısından dikkat edilmelidir. Destek eğitim odası lavabo vb. gürültünün yoğun olduğu mekânlardan uzak olmalıdır. Odada birebir eğitim için ayrılan kısmın 2x2 metre karelik bir alandan az olmamasına dikkat edilmelidir.

Oda içinde yer alan tahta, masa gibi malzemeler yaş ve gelişim özelliklerine uygun olmasına dikkat edilmelidir. Öğrencilerin grup çalışmaları ve bireysel çalışmalarına müsait masa ve sandalye alımına dikkat edilebilir.

Odada kullanılacak eğitim araç ve gereçleri öğrencinin yaşına performansına yetenek türüne göre çeşitlendirilmelidir. Öğrencilerin el becerilerini geliştirmeye yönelik öğrencinin özelliklerine uygun çalışma kâğıtları vb. hazırlanmalıdır.

Destek Eğitim Odası Materyal/Malzeme Seçimi

1. Akıllı Tahta
 2. Bilgisayar
 3. Tablet (PC) (Öğrenci Sayısına Göre)
 4. İnternet Alt Yapısı (Mümkünse Fiber alt yapı)
 5. Ses sistemi
 6. İlk Yardım Seti
 7. Ayaklı Yazı Tahtası
 8. PVC Makinesi
 9. Fotoğraf Makinesi
 10. Renkli Yazıcı
 11. 2 Adet Masa
 12. 8 Adet Sandalye
 13. 2 Adet Kütüphane Rafı
 14. Kişisel Çalışmalar İçin Bölmeli Dolap
 15. 4 Adet Puf Minder
 16. Akıl Oyunları Dolabı
 17. Sanat Malzemeleri Dolabı
 18. Akıl Oyunları: Tik Tak Boom (1adet) Satranç(2 Adet), Kapla(2 Adet)(200'lük), Mangala (2 Adet), Kakuzu (1 Adet), Klasik Tangram (10 Adet), Abolone (2 Adet), Katamino (2 Adet), Dixit (1adet), Quaridor (2 Adet), Tip Over, Rush Hour, Chocolate Fix, Hide And Seek(Safari)(Bireysel Oyunlar), Equalibro, Rubik's Race
 19. Sanat Malzemeleri: Çeşitli Boyalar, Fırça,Tuval..vs., Ebru Sanatı Malzemeleri...vs., Müzik Aletleri (Perküsyon, Org)
 20. Kütüphane: Bilim Kitapları, Sanat Kitapları(Ünlü Ressamları Tanıtıcı Kitaplar), Dikkat ve Düşün Eğitimi Kitapları
 21. Pano
 22. Mindstorms (Lego Robot Seti)
- Yukarıda yer alan malzemeler 2013-2014 yılında yürütülen destek eğitim odası araştırma projesi sonucunda oluşturulmuştur. Bu malzemeler dışında da malzemeler alınabilir. Ayrıca burada yer alan malzemelerin hepsinin alınması gerektiği düşüncesi de çıkmamalıdır. Çünkü her okulumuzda bu imkanları sunabilecek ortamlar olmayabilir. Ancak burada verilen liste ideal olabilecek bir programın sonrasında oluşturulmuş malzeme listesidir.

Destek Eğitim Odası Programı

Bu bölümde 2013-2014 yılında ilkokul düzeyinde uygulaması yapılmış olan ilk destek eğitim odası programından bahsedilecektir. Ortaokul ve ortaöğretim uygulamalarında derslerin zenginleştirilmesi ve farklılaştırılması uygulamalarına gidilirken ilkokul düzeyindeki öğrencilere nasıl bir program yapılacağı belirsizlik olarak görülebilmektedir. İlkokul düzeyindeki öğrenciler ile bir yıl boyunca yapılmış ve onların yaratıcılık becerilerini olumlu anlamda destekleyen araştırma sonuçlarına göre sizlere örnek programdan bahsedilecektir.

İlkokul düzeyinde olan öğrenciler ile ders ismi dışında etkinlik adıyla bir program düzenlenmesinin onları daha çok motive ettiği görülmektedir. Bundan dolayı yapılacak programlara etkinlik adıyla yer verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. Öğrencilere haftalık 10 saat olarak uygulanan programda aşağıda adı geçen etkinliklere yer verilmiştir:

Akıl Oyunları

Akıl oyunlarında bireysel ve grup oyunları olmak üzere iki farklı yöntem ile öğrenciler ile çalışılabilmektedir. Öğrencilerin performans düzeyleri ve gelişim düzeylerine göre oyunlar etkinlik planlaması içerisine koyulabilmektedir. Destek Eğitim Odası Materyal başlığı altında yazılan akıl oyunları öğrencilerin etkinliklerinde kullanılabilir. Öğrencilerin özellikle Akıl yürütme becerilerini destekleyici Strateji Oyunlarına eğilimli oldukları görülmektedir. Bu oyunlar arasında ise Mangala, Abalone ve Koridor en çok dikkat çeken ve beğenilen oyunların başında gelmektedir. Strateji Oyunları dışında görsel-uzamsal zeka alanını geliştirici Katamino, Equalibro, Rubik's Race ; Yaratıcılık becerilerini geliştirici Kapla; Analitik düşüncüyü destekleyen Tip Over, Rush Hour, Chocolate Fix vb.; Sözel Becerileri destekleyen Dixit, Tik Tak Boom gibi oyunlarda Akıl Oyunları etkinliklerinin verimli ve eğlenceli geçmesini sağlamaktadır. Bu oyunların dışında kendi kültürümüzde yer alan oyunlar ve öğrencilerin kendilerinin oluşturabilecekleri kutu oyunları da etkinlik planlaması içerisinde yer alabilir.

- Öğrenciler ile yıl boyunca yapılan çalışmalarda basamaklı öğretim programından faydalanılabilir:
- **A BASAMAĞI- İleri Düzey: Yaratıcı düşünme, analiz etme, özgün fikir ve yaklaşımlar ortaya koyma ve değerlendirme yapma gibi üst düzey bilgi ve becerileri içerir.**
- **B BASAMAĞI – Orta Düzey: Uygulama yapma ve problem çözme gibi görevler bu basamakta yer alır.**
- **C BASAMAĞI - Başlangıç Düzeyi: Bu basamak oyunun kurallarını, temel bilgi ve becerileri kazanmayı içerir.**

Bu model doğrultusunda yıl boyunca verilen etkinliğin sonunda ise öğrencilere aşağıda yer aldığı gibi bir rapor yazılabilir. Bu rapor aileler ile paylaşılabilir:

Akıl Oyunları Etkinliği Dönem Sonu Rapor Örneği

Öğrenci tüm çalışmalara etkili bir şekilde katılmış, kendisinden istenen yaratıcılık etkinliklerini yerine getirmiştir. Yaratıcılığın boyutlarına göre öğrenciyi değerlendirdiğimizde Akıcılık düzeyi, fikir üretme becerileri akranlarına oranla oldukça iyi durumdadır. Kısa bir zamanda çok sayıda yeni fikir üretebilmektedir. Esneklik düzeyini değerlendirecek olursak, Çok çeşitli konularda, bir yaklaşımdan ötekine geçerek ya da farklı stratejiler kullanarak, çok sayıda düşünce ürettiği gözlemlenmiştir. Orijinallik düzeyi, Alışılmamış, kapsamlı ve ilginç buluşlar ve çözümler geliştirme açısından programın başladığı süreçten bu yana geliştiği, özellikle bu alanının daha da gelişebileceği düşünülmektedir. Detaylandırma düzeyi ise, öğrencinin yaratıcı çalışmalarında gerekli olanın dışında ayrıntılar ekleyebildiği ve zengin ürünler ortaya koyduğu görülmektedir.

Yaratıcılık Becerileri

Yaratıcılık becerileri etkinliklerine öğrencilerin performanslarına bakılarak başlanılabilir. Bunun için çeşitli ölçme araçları Torrence Şekilsel Testi gibi veya gözlemler yapılabilir. Performans alımından sonra öğrenciler ile yıl boyunca nasıl bir plan doğrultusunda çalışılacaksa ön hazırlıkları yapılabilir. Burada Renzulli' nin yaratıcılık becerileri setlerinden faydalanılabilir. Bunun yanında Talim Terbiye Kurulundan çıkmış olan Yaratıcılık Becerileri müfredatına bakılabilir. Yaratıcılık becerileri gelişiminde öğrencilerin daha çok fikir ortaya koyabilmesi, fikirlerinde orijinal olması ve detaya dikkat etmesi hedeflenmektedir. Yaratıcılık becerileri etkinliğinde Kapla, Dixit vb. oyun etkinliklerinden de faydalanılabilir.

Yaratıcılık Becerileri etkinliği dönem ve yıl sonunda ise aşağıda yer alan rapor örneğinden faydalanıp her öğrenci için gelişim raporu yazılabilir:

Yaratıcılık Becerileri Yıl Sonu Raporu Örneği

Öğrencinin devamlılık noktasında hassasiyetle davrandığı, çalışmaların hepsine katıldığı görülmüştür. Öğrencinin motivasyonunun çok yüksek olduğu, özellikle strateji oyunlarında akranlarına oranla iyi bir başarı gösterdiği gözlemlenmiştir. Öğrencinin strateji, akıl yürütme, görsel uzamsal, sözel beceri, problem çözme, plan yapma, mekânsal ilişkileri anlama, sıralı ve eleştirel düşünme alt boyutlarını geliştirici oyunlarda bilgi sahibi olduğu ve bu oyunlar ile ilgili kendi becerilerini de ortaya koyarak yeni taktikler geliştirdiği gözlemlenmiştir. Öğrencinin yaratıcılık becerileri ve akran grupları ile etkileşim becerileri noktasında gelişim kaydettiği, yaratıcılık alt boyutu ve akran grupları ile paylaşım noktasında becerilerinin arttırılabileceği düşünülmektedir.

Bilim Uygulamaları

Öğrencilere deneysel yöntemi gösterebilmek ve bilimsel çalışmanın temellerini öğretebilmek amacıyla fen bilimleri uygulamalı etkinliklerine yer verilmiştir. Bu etkinlikler öğrencilerin düzeylerine göre sadeleştirilerek işlenmiştir.

Etkinlikler boyunca her öğrencinin uygulama yapmasına dikkat edilmiş ve birlikte çalışabilme becerilerini de arttırabilmek amacıyla grup çalışmalarına da yer verilmiştir.

Sanat Eğitimi (Resim)

Öğrencilerin el -göz koordinasyon, çizim, perspektif ve tasarım yapma becerilerini desteklemek amacıyla resim etkinliklerine de yer verilmiştir. Özel yetenek denildiğinde zihinsel yeteneğin yanında müzik ve resim alanında da yetenekli öğrencilerin olduğu görülmektedir. Hem bu öğrencilerin becerilerini geliştirebilmek hem de diğer öğrencilerin de belli bir düzeye gelmesini sağlamak bu etkinliğin önemli hedeflerinden biri olmuştur.

Sanat Eğitimi (Müzik)

Öğrenciler ile çocuk şarkıları ve ritim tutma üzerine etkinlikler düzenlenilmiştir. Bu etkinliklerin dışında ileri düzeyde yapılacak çalışmalar arasında nota bilgisi, piyano vs. enstrüman çalınması, koro oluşturulması gibi çalışmalarda eklenebilir.

Düşünce Becerileri Eğitimi

Öğrencilere Türk ve Dünya eserlerinden seçme kitaplar okutulmuştur. Yapılan okumalardan önemli olduğu düşünülen paragraflar seçilip sınıfta tartışma ortamı yaratılmıştır.

Bunun dışında öğrencilerin yazma becerilerini de geliştirebilmek amacıyla yaratıcı yazın etkinliklerine yer verilmiştir. Dersin etkinlikleri literatürde yer alan kaynaklar taranarak ve benzeri ders programları araştırılarak oluşturulmuştur.

Temel Robotik Uygulamaları

Öğrencilere robotik uygulamalarının temel bileşenlerini gösterebilmek adına Lego Mindstorms Ev-3 materyali eşliğinde uygulamalar yaptırılmıştır. Burada öğrenci gerek yapacağı robot için malzeme seçimine karar vermiş gerekse bu robotu hareket ettirebilmek adına temel yazılımları yapmayı öğrenmiştir.

Bütün bu etkinlikler öğrencilerin 1 haftalık ders yoğunlukları da dikkate alınarak onların normal ders etkinlikleri bittikten hemen sonra bir molanın ardından planlanmıştır. Burada

öğrencileri dersten çağırıp o dersin devamı gibi bir şekilde program yürütmenin okul iklimine zarar verebileceği düşünülmüştür. Çünkü öğrenciyi dersten çağırmanın hem o dersin öğretmenine hem de oradaki çocukların motivasyonuna olumsuz etkilerinin olabileceği gözlemlenmiştir. Ayrıca velilerin de bu tip uygulamalardan rahatsızlık duydukları görülmüştür. Bu gözlemlerin neticesinde öğrencileri kendi dersleri bittikten sonra 10 dakika ara verip ardından 40 dakikalık iki etkinlik yapmanın onları hem yormadığı hem de arkadaşlarından ayırmadığı görülmüştür. Burada program yapmak öğrencinin, velinin, öğretmenin ve okulun müsaitliği doğrultusunda her okul için ayrı olacaktır. Standart bir programın olamayacağı görülmüştür. Ancak yukarıda bahsedilen etkinlikler haftanın 10 saati veya 12 saatine ya da sizin belirlediğiniz saat doğrultusunda günlere bölündüğünde etkili bir programın çıkacağı da söylenebilir. Önemli olan imkanların ihtiyaçlarla doğru orantılı bir şekilde birleştirilmesinden ibaret olmaktadır.

Gerek bilim ve sanat merkezindeki destek eğitim uygulamalarından gerekse destek eğitim odasındaki uygulamalarımdan öğrencilerin olmazsa olmaz olarak gördükleri etkinlikleri de sizlerle paylaşmak isterim. Bu etkinliklerin başında akıl oyunları, yaratıcılık becerileri, temel robotik uygulamaları ve bilişim etkinlikleri gelmektedir. Bu diğer etkinliklere haksızlık yaptığım anlamına gelmesin düşünce eğitimi ve sanat eğitimleri de bu etkinlikleri destekleyici ve bütünü görmek adına etkili uygulamalar olmuştur. Bu etkinliklerin yanına seramik, ebru vb el sanatları veya astronomi ve müzecilik gibi araştırmaya sevk eden etkinliklerde koyulabilir. Bu konuda sınır sizin kendi hayal güçleriniz ve tabi ki bu konularda hazırlayacağınız müfredat olacaktır. Yaratıcılık becerileri, Akıl oyunları, Astronomi vb. etkinliklerin Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulundan planlarına ulaşılabilir. Özel Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü yayınları içerisinde de özel yetenekli öğrencilere yönelik hazırlanmış etkinlik kitabına ulaşılabilir. Bu konuda yazılmış çeviri ve yerli etkinlik kitapları da yer almaktadır. Yine İstanbul Bilim ve Sanat Merkezinin kendi öğretmen ekibinin oluşturmuş olduğu etkinlik kitabı bulunmaktadır. En doğrusu sizlerin bu kaynaklardan faydalanıp öğrencilerin ihtiyaçlarını ve imkanları da gözeterik yapacağınız etkinlikler ve bu etkinlikleri dikkate alarak oluşturacağınız bir programdır.

Destek Eğitim Odası -Araştırma-

Özel yetenekli öğrencilere yönelik yürütülen destek eğitim odası çalışmasının öğrencilerin yaratıcılık becerilerini ne yönde etkilediğini görmek amacıyla bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırma özel yetenekli öğrenciler için açılan destek eğitim odaları ile ilgili yapılan ilk çalışmadır.

Araştırmanın amacı, destek eğitim odasında üstün yetenekli öğrencilere uygulanan eğitim programı etkinliklerinin ilkökul düzeyindeki üstün yetenekli öğrencilerin yaratıcılık

becerilerine etkisini belirlemektir. Araştırmada deneysel desenlerden "Tek grup öntest-sontest desen" kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2013-2014 Yılı Yamanevler İlkokulunda destek eğitim odasında eğitim almaya hak kazanmış 11 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada yaratıcılık becerilerini ölçmek amacıyla veri toplama aracı olarak uygulama öncesi ve sonrasında Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Şekilsel A formu uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin yaratıcılık becerileri puanlarının arttığı görölmüştür (Yavuz ve Yavuz, 2016).

Bu araştırma yukarıda bahsedilen etkinlikler öncesi ve sonrasında yapılmıştır. Bahsedilen etkinlikler sonrasında öğrencilerin becerilerinin arttığı bulunmuştur.

Sonuç

Ülkemiz adına çok önem verilmesi gereken özel yetenekli öğrenci gurubu için faydalı olabileceği görölmüş olan destek eğitim odası programının ülke genelinde okullarımızda arttırılabileceği düşünölmektedir. Ülkemizde özel yetenekli öğrencileri destekleyen Bilim ve Sanat Merkezlerinin olduğu bilinmektedir. Bu merkezlerin sayısı gün geşitikçe artmaktadır. Bu yapılan çalışmalar umut vericidir. Ancak ölkemizdeki genç nüfusun fazlalığı düşünöldüğünde ve basit bir oranlama yapıldığında fazlasıyla özel yetenekli bireye sahip olduğumuz görölmektedir. Öğrencilerimizin çoğunluğuna hizmet götürebilmek adına Destek Eğitim Odası ve benzeri programların çoğaltılmasının gerekliliği gözlemlenmektedir. Bu programlar arttırıldığı ve gerekli denetim mekanizmasının kurulduğu bir sistemde ise öğrencilerimiz daha çok hizmet alabilecektir. Destek Eğitim Odaları gibi programların okulun içerisinde kurulabilmesi ve ek bir binaya ihtiyaç duyulmaması, ulaşım problemlerinin önüne geçmesi, okulun öğretmenlerinin eğitim vermesi gibi avantajlarının olmasının ülke ekonomisine de olumlu anlamda destekleyeceği düşünölmektedir.

KAYNAKÇA

MEB. (2006). *Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği*. http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_10/10111226_ozel_egitim_hizmetleri_yonetmeliği_son.pdf Web adresinden 17 Eylül 2017 tarihinde edinilmiştir.

MEB. (2008). 2008/60 sayılı Kaynaştırma Yoluyla Eğitim Uygulamaları Genelgesi. http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_10/08101631_kaynatrmayoluylaegitimuygula masgenelgesi.pdf. Web adresinden 17 Eylül 2017 tarihinde edinilmiştir.

MEB. (2015). 2015/15 Sayılı Destek Eğitim Odası Açılması Genelgesi. http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_10/08112732_destekteitimodasgenelge.pdf Web adresinden 17 Eylül 2017 tarihinde edinilmiştir.

MEB. (2016). Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi. http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_01/02031535_tebliğler_dergisi.pdf. Web adresinden 17 Eylül 2017 tarihinde edinilmiştir.

MEB.(2016).Destek Eğitim Odası Klavuz. http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_08/03045051_destek_egitim_odasi_klavuz.pdf. Web adresinden 18 Eylül 2017 tarihinde edinilmiştir.

Yavuz, Y., Yavuz, O. (2016). Destek Eğitim Odasında Uygulanan Etkinliklerin İlkokulDüzeyindeki Üstün Yetenekli Öğrencilerin Yaratıcılık Becerilerine Etkisi. Journal of Gifted Education Research (Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırması Dergisi), 4(1): 1-13.